

საქართველოს ჟურნალი — 6 მან., თვეში — 75 კაპ., ცალკე ნომერი — 3 კაპ., ფასი განცხადებისა: ლუბრიკი სტრიქონი „პეტრიტი“ პირველ გვერდზე — 10 კ. მეოთხეზე — 5 კაპ.
გადაცემის და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება: „მოამბის“ და „ცნობის ფურცლის“ რედაქციაში
ქ. № 27, წერა-კითხვის გამავრც. საზოგ. კანცელარიაში და წიგ. გამოცემ. კართველთა ახსნაგა-
კოსკში (ქვეშეთის ეკლესიის პირდაპირ).

ხელ-მოუწერილი წერილები არ დაბეჭდებიან. — დასაბეჭდი წერილები რედაქციის სახელობაზე უნდა გა-
მოგზავნას. — პირისპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმების გარდა.
11 საათიდან 1-ლ საათამდე.
რედაქციის პანტოგრაფი იმყოფება ვანკის დიდ ქუჩაზე, მარტორუხის სახლში, № 27.
ფოსტის ადრესი: Тифлис, въ редакцію „Цицисъ-Пурцели“ — „Моამბე“. ტელეფონი № 372.

შაბათს, 13 იანვარს, 10 საათზე,
ილია ლუკას-ძის ბახტაძის
(ილია ხონელი)
გადაცვლებიდან ნაწილობრივ წლის შესრულების დღეს ხონის წმ. გიორგის
ეკლესიაში იქმნება წირვა და პანაშვიდი, რასაც მამა, დედა, დანი და ძმანი
მიცვალებულისა ატყობინებენ მეგობართ, ნათესავთ, ნაცნობთ და მისი ნიჭის
პატივის მცემელთ.
2—1

„მოამბე“ და „ცნობის ფურცელი“
ერთად ღირს წელიწადში: ქალაქ გარეჯ მესოფრესიისთვის 11 მან., ქალაქ
გილისის მესოფრესიისთვის 10 მანეთი. ფასის განაწილება: ხელის მოწერის
როს 6 მან — ქალაქ გარეთ ხელის მომწერთათვის, გუგულის ხელის მომ-
წერთათვის 5 მანეთი. შემდეგ, აპრილის 1-ლს 3 მან და ეკენისთვის 1-ლს
მანეთი.
„ცნობის ფურცელი“ ცალკე — წელიწადში 6 მან., ნახევარ წე-
ლიწადში 4 მან. და თვეში 75 კაპ.

ქართული თეატრი
ს უ თ შ ა ბ ა თ ს, 11 ი ა ნ ვ ა რ ს 1901 წ.
ქართული დრამატული საზოგადოების დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება
ა-ნ-ი მ. გაბუნია-ცაგარის საგანგებო
გელენიკრი დღე
კომედია 3 მოქმ. თხზ. ოსტროვსკისა და სოლოვიევისა, თარგ. ვ. აბაშიძისა.
მე მინდა კნეინა გავხდე
კომედია 2 მოქმედ. თხზ. ზ. ანტონოვისა.
მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნი გაბუნია-ცაგარისა, ჩერკეზიშვილისა, კარგარეთ-
ისა, ნებიერიძისა, მდივანი და გარელი; ბ-ნი აბაშიძე, სვიმონიძე, გამყრელიძე, გელ-
ნოვი, შათირიშვილი, კანდელაკი, ურუშაძე, მირიანოვი, იმედაშვილი, ავალიანი და სხ.
დირაბისმენი, რომელშიც მონაწილეობას მიიღებენ ოპერეტის არტისტები
ბ. თუმანსკი და ბოკოვი: ბ.ბ. ბარათაშვილი და ქართველიშვილი.
დასწერის 8 საათზედ.

მუთაისის ძალაქის გაგზავნა ამიტაცხადებს, რომ მიხაილოვის ქუჩაზედ, ქა-
ლის სახლში, სადაც ეხლა „კრუჟოკია“ მოთავსებული, ქირავდება რვა ოთახი ზედა
ბინაში. შეიძლება ნომრებად გადაკეთდეს და იქნება როგორც სასტუმრო „კრუ-
ჟოკის“ გვერდით.

ფელეგონი
შ ა შ ა ბ ა თ ი
შაბათისა და დღის სიკვდილის შემდეგ 1576 წ.
არსებითი ცუდს მდგომარეობაში ჩავარ-
და. მისი შეილები ჰაიდარის, ისმაილის
ხუდა-ბენდეს მეფობა წარმოადგენს სა-
ზღვრო არეულობას და დაცემულობას.
ყაენები ლოთობაში ატარებენ დროს,
ლოლოდ გარყვნილობაში ჰპოვებენ სიამოვნ-
ებას და ქვეყნის კეთილდღეობისათვის თავს
იხლებენ. ამით ისარგებლეს სპარსე-
რებმა: უზბეკები და სხვა თათრის
ომები ჩრდილოეთიდან და ოსმალები და-
სავლეთიდან ესხმებოდნენ სპარსეთის საზღ-
ვას და იპყრობდნენ განაპირა ქალაქებსა
ქვეყნებს.
სპარსეთის საბედნიეროდ შაჰ-ხუდა-ბენ-
დეს ჰყავდა შვილები ჰამზა და აბაზი, რომ-
ელნიც არა ჰგავდნენ თავიანთ მამას და

ბიძებს. სპარსელები სიამოვნებით შესცქე-
როდნენ მათ და ელოდნენ მათგან ქვეყნის
ხსნას. მაგრამ, როგორც ეს სჩვეოდა სპარ-
სეთს, ამ ორს ყაენისშვილს თავ-თავისი თავ-
ვანისმცემლობი და მომხრეობი ჰყავდნენ,
რომელნიც ჰფიქრობდნენ თავიანთ სათაყ-
ვანო გაუმეფებინათ მამის ადგილზე. უეჭვე-
ლი იყო, რომ ამ ორთა ყაენის შვილთა შო-
რის ცილობა მოხდებოდა ტახტის დაქვრის
დროს და ის გაიმარჯვებდა, რომელიც უფ-
რო ცბიერი და საშუალებათა გაურჩეველი
იქნებოდა. ასეც მოხდა. მამის ტახტი დაი-
ქვრა აბაზმა.
ჯერ კიდევ 1582 წ., როდესაც ოცდა
ოთხის წლის აბაზი ითვლებოდა ხორასნის
მთავარ-მართებლად, მის მომხრე დიდებუ-
ლები შეიკრიბნენ ქალაქს ნიშაპორში და
აბაზი გამოაცხადეს სპარსეთის ყაენად. ამის
გაგონებაზე შაჰ-ხუდა-ბენდემ გაილაშქრა
ხორასანში, მაგრამ ვერაფერს გახდა. პირ-
ველად მიადგა ტურბუტის ციხეს, მაგრამ

მთავრობის განაჩადგომები
უმაღლესი ბრძანება.
ტფილისის მაზრის სასახლეო ტყის მფეე-
ლებს სოფელ წაყვისის მესოფრესიის ივანე ყა-
რაგლაშვილსა (იგივე სოსიაშვიდი), აზნ. დიმი-
ტრი ბაღრიძეს და ქუთაისის გუბერნიის გლეხს
იესე ღლონტს ებოძათ ვერცხლის შედეგები
ვეფხვად სტარებად.
ოქროს შედეგები: თიანეთის მაზრის, ს. ჯე-
ბათის მესოფრესის, სასახლეო ტყის მფეე-
ლის მიხეილ მაჭუტაძეს, ბათუმის მეორე გილ-
დის ვაჭარს ნიკ. საბაშვილს, ამაღ. კავ-
კასიის სასახლეო მფეელო ფანსაოზ ფი-
ხაის და კირილე ცეცხლაძეს.
ვერცხლის შედეგა: — ქ. ზუგდიდის მეორე
გილდის ვაჭარს პავლე წკირიას, სავაჭრო დე-
პუტატს დ. სამტრედიასს სპირიტონ სიხა-
რულიძეს და სიდნაძის სამაზრო ხაზინის ნათესავ
გლეხს ივანე შავლიშვილს.

**სახალხო სახლი და ძალაქის თვით-
მმართველობა.**
არ იქმნა და არაფერი ეშველა ტფილისში
„სახალხო სახლი“-ს აშენების საქმეს! რამ-
დენიმე წელიწადია აგერ ლაპარაკის მეტი
არა კეთდება-რა. სახალხო წარმოდგენები
და კითხვები იმართებიან ავკალის ქუჩაზე
არსებულ „სარაიაში“, რომელშიც ყოფ-
ლოდ შეუძლებელია საქმე რიგიანად მოეწე-
ყოს. სცენა პატარა, კულისები თითო არ-
შინი, თვით შენობა ორას კაცისთვისაც
ვიწრო, — ყოველივე ეს მრავალ სხვა უხერ-
ხულობასთან, უსიამოვნობის მეტს ვერაფერს
იწვევენ. შენობის ვიწროობამ და უხერხუ-
ლობამ დაჰბადა უთანხმოება თვით კომისია-
შიც, რადგანაც კითხვების მმართველები
და წარმოდგენების გამგენი ერთმანეთს უშ-
ლიან და ყოველ სხდომაზე მათი საჩივრე-
ბის გარჩევა და ერთი დავიდანაბა. ყველა-
ზე უფრო სავალალო ის არის, რომ არსე-
ბული შენობა ვერ იტევს მრავალ ხალხს,
რომელიც მოწადინებულია იაროს სახალ-
ხო წარმოდგენებზე: ერთი იმდენი, რამდენ-
იც თეატრში შედის, სახლში ბრუნდება
გულდაწყვეტილი.
ნუ-თუ ასეთი მდგომარეობა სახალხო
საქმისა სამარცხვინო არ არის ტფილისი-

სათვის? რუსეთში ძვირად მოიძებნება ა
ქამად დიდი ქალაქი, რომელსაც არ ეზრუ-
ნოს ამ მხრით მშრომელთა გასართობად
და სასწავლებლად. ტფილისში ერთი მუშა
ინტელიგენტი პირთა დიდის ვაი-ვაგლა-
ხით და ჰაპანწყვეტით მუშაობს ამ ას-
პარეზე, მაგრამ შევლას ვერსაიდგან
ჰხედვს და გული უტყდება. დროა საქ-
მეს ეშველოს თორემ უბინობამ ლამის
ჩაუშრის დიდად საჭირო საქმე...
პატრონად და ხელის შემწყობად ამ სა-
ქმეში ქალაქის თვით-მმართველობა უნდა
იქმნეს, მაგრამ ჩვენი გამგეობა საოცარს
გულ-გრილობას იჩენს. მას 500 მანეთის
სუბსიდიით ჰსურს მოიმოძროს თავიდან
ხალხის წინაშე მოვალეობა. ყოველივე
მდიდარ უბნებს, არაფერი მშრომელ მცხო-
ვრებთ, — თითქმის ეს დევნი ასულდგმუ-
ლებს მას და სრულს ცალმხრივობას ამ-
ლევს მის მოღვაწეობის მიმართულებას. თუ
ეს ასე არ იყოს, ნუთუ შესაძლებელია
ვიფიქროთ, რომ რამდენიმე წელიწადში
მან ცოტათი მაინც ვერ წასწია წინ „სა-
ხალხო სახლის“ აშენების საქმე?!
საქმის დაწყების კერძო პირები და კერ-
ძო საზოგადოება. მათი ენერგიით დღეს
შეგროვდა 12—15 ათასი მანეთი, მაგრამ
ამ ფულით რას გააკეთებ? მიჰმართეს ქა-
ლაქის თვით-მმართველობას და მან იმის
მეტი დახმარება ვერ აღმოუჩინა საქმეს,
რომ მიუთითა საქმის დაწყებით ყორღა-
ნოვის მიერ შეწირულ ადგილზე, მტკვრის
პირას, ვერის ხიდან. მაგრამ, თუ საქმეს
რიგიანად ჩაუკვირდებოთ, დარწმუნდებით,
რომ ქალაქის მმართველობის მიერ არჩეუ-
ლი ადგილი საქმეს დაუზავს და არ უშვე-
ლის. მართლაც, ეს ადგილი უსაძაგლეს
ორმოს წარმოადგენს: ირგვლივ ნაგავი,
საშინელი ნოტიო, მუდამ ქარი და ამას-
თანავე იმის შიში, რომ ერთ მშვენიერ
დღეს მთელი შენობა აღიდებულ წყლის
ქვეშ მოჰყვება! ნუ თუ ქალაქის გამგეობამ
და ამ საქმის გულ-შემატკივრებმა უმჯობე-
სი ადგილი ვერსად მოძებნეს? უბედურე-
ბაც ის არის, რომ მათ ნაკლებად შესტი-
ვათ გული ამ საქმისათვის, თორემ ადგი-
ლიც მოიძებნებოდა და ამდენხანს საშუა-
ლებაც აღმოჩნდებოდა.

ვერ ილო. შემდეგ გარს შემოადგა შირაზს,
სადაც გამაგრებული იყო თვით აბაზი თა-
ვის მომხრე დიდებულებით, მაგრამ აქაც
ვერაფერი გააწყო-რა და უკან გამობრუნდა.
ხორასანი კი დარჩა აბაზს. აბაზის მომავა-
ლი მეფობა ჯერ კიდევ საეჭვო იყო, ვიდრე
მისი უფროსი ძმა ჰამზა ცოცხალი იქნებო-
და. ამიტომ აბაზისთვის საჭირო იყო ჰამზა
მომკვდარიყო. 1585 წ., როდესაც ჰამზა
ძლევა-მოსილი ლაშქრობდა არაგვის გამოღ-
მა ოსმალების წინააღმდეგ, მისმა დალაქმა
ყელი გამოსჭრა მას მის საკუთარს კარავში
და დაიშალა, ხოლო აბაზი კი თავისუფლად
წამოვიდა ხორასნიდან ყაზვინს და დაიქი-
რა ყაენის ტახტი. ამ დღიდან ისტორია
აღარ იხსენიებს შაჰ-ხუდა-ბენდეს.
ამნაირად გამეფებული შაჰ-აბაზი შეუდგა
სამეფოს მართვას და იმეფა 43 წელიწადი.
მის მეფობას დიდის ქებით და მაღლობით
იხსენიებს სპარსეთის ისტორია, მაგრამ
იმავე დროს საქართველოს ისტორიაში

შაჰ-აბაზის სახსენებელი მუდამ ნაძრახი და
საწყვეი იქნება. შაჰ-აბაზმა სპარსეთი აიყუა-
ნა პოლიტიკური ძლიერების უმაღლესს ხა-
რისხამდე, ააშენა ქვეყანა და გაამდიდრა ერი,
მაგრამ, მეორე მხრით, იმავე დროს მან დას-
ცა ძირიანად საქართველოს პოლიტიკური
ძალ-ღონე, მიანგრ-მოანგრია საუკუნოვანი
ნაშენი ჩვენი ქვეყანა, მოსწყვიტა ისედაც
მცირე ქართველი ერი და, რაც გადარჩა,
აჰყარა და გადაასახლა სპარსეთში. მის
მოქმედება ეკუთნის ორი ქვეყნის ისტო-
რიას და ორისავე ქვეყნის ისტორია. სულ
ერთი-ერთმანეთის წინააღმდეგ მსჯავრსა
სდებს მის მოქმედებას. ამიტომ საჭიროა
გავიცნოთ ამ კაცის პიროვნება, რომ ვი-
ცოდეთ რა იყო და ვინ იყო ეს ადამიანი,
რომელმაც იმოღვანა სიმწარე და უბედუ-
რება მიაყენა ჩვენ ქვეყანას.
შაჰ-აბაზი იყო გონიერი, მხნე და მამაცი.
მისი სურვილი იყო, რომ გაემდიერებინა
თავისი სახელმწიფო, დაემკვიდრებინა მასში

„სახალხო სახლის“ აშენების საქმე ერთ კერძო კომიტეტს აქვს მინდობილი. ჩვენ არ ვიცით, რა მდგომარეობაშია ამ კომიტეტის საქმე დღეს, მაგრამ, რაც უნდა ეცადოს, მართა ამ საქმეს ვერ შეასრულებს აუცილებლად საქიროა, ქალაქის თვით-მმართველობამ უფრო აქტიური მონაწილეობა მიიღოს და წასწიოს წინ ხალხისთვის საქირო საქმე. მის მოვალეობას მართა ის კი არ შეადგენს — იზრუნოს ქალაქის გარეგან მოწყობაზე, არამედ ხალხის სულიერ მოთხოვნილებასაც შეზღუდოს და ეცადოს მის დაკმაყოფილებას.

დევნილები

(„რუსეთის დევნილთა სააგენტოსგან“)

9 იანვარი

კაბარბაშები. 8 იანვარს, ხელმოწიფე იმპერატორის, დედოფლის ალექსანდრა თეოდორეს ასულის და დიდის მთავრის მილიცა ნიკოლოზის ასულის თანადარწობით, აკურთხეს ორი პირველი სახლი იალტის სანატორიისა ქლეკიან ავადმყოფთათვის; სანატორია არსდება იმპერატორის ალექსანდრე მესამის სახელობად.

კოუსი. იმპერატორი ვილჰელმი, უელსის პრინცი და სხვა უმაღლესი პირები მიბრძანდნენ ოსბორნში.

ლონდონი. შინაგან საქმეთა მინისტრი რეტი, განმეორებული ბრძანების მიღების შემდეგ, წავიდა ოსბორნში.

ლონდონი. ოფიციალური ბიულეტენი, დილით გამოცემული: „ავადმყოფი დედოფალი ისევ იმ მდგომარეობაშია; მთელი დღის განმავლობაში ცოტათი უკეთობა შეეცდო; საქმელი ადვილად მიიღო; ძილი მშვილობიანი აქვს“.

ლონდონი. უტყუარ წყაროებიდან იტყობინებიან, რომ დედოფლის უცარი ავად გახდომა წვეთის დაცმამ გამოიწვია. ამის გამო დედოფალს ენა წაერთვა და საკმელსაც ძლიერ იღებს. უელსის პრინცმა ოთხი საათი დაჰყო დედასთან მართა, როდესაც უკანასკნელი ავად გახდა და უგრძნობლად იყო. მთელი ერთი აღდგენილია იმ ცნობებით, რომელიც ოსბორნედან მოდის; ყველა სულგანაბული მოყლის დედოფლის ავადმყოფობის ამბებს.

ბარლინი. ვალდერზე იტყობინება პეკინიდან, რომ გუშინ ტიანცინიდან, მაიორის გოფმანის წინამძღოლობით, წავიდა რაზმი ციხლის ოლქში, ტიანცინიდან ჩრდილოეთ-დასავლეთისაკენ, სადაც ავაზაკთა ბრძოლები გაჩნდნენ.

იოჰანესბურგი. დევეტი, რომელიც ამას წინად ბოტას შეუერთდა ტრანსვალში, გენერალი დევეტი არ არის. ჰეიქრობენ, რომ გენერალი დევეტი ისევ ორანჯეს რესპუბლიკაში იმყოფება.

პარიზი. პალატა. ასსოციაციების პროექტის განხილვის დროს ვალდეკ-რუსსონი უბასუხა ორატორებს, რომ პროექტის საგანი

არის — აღადგინოს უცილობელი ბატონობა მოქალაქეობრივ ელემენტებისა. მთავრობა აუცილებელ საქიროებად სთვლის პროექტის მიღებას. ვალდეკი ახასიათებს პროექტის პრინციპებს და საზოგადო მნიშვნელობას; მისი სიტყვით, პროექტი ეხება ყველა ასსოციაციებს და ნებასა პრთავს ყოველგვარ კონგრეგაციების არსებობას, რომელნიც კანონს ემორჩილებიან და კანონის ძალით არსებობენ. პროექტს არავითარი ცუდი განზრახვა არ აქვს ეკლესიის წინააღმდეგ. მთავრობას ჰსურს ამ პროექტით აღადგინოს მშვიდობიანობა და წესიერება და დაიცვას დაწესებულებათა ნორმალური მოღვაწეობა. (ტაშის ცემა) პალატამ უმეტესობით დაადგინა ყველგან გააკრას ვალდეკის სიტყვა. სხდომა დაიხურა.

ლონდონი. ბიულეტენი დილის 8 საათზე. „დედოფალი თანდათან სუსტდება; დილით მდგომარეობა ხელ-ახლად უარესი შეიქმნა“.

კოუსი. დილის 5 საათი და 30 წამი. დედოფლის ავადმყოფობის მდგომარეობა არაფრით არ შეცვლილა და ეს მდგომარეობა წინანდებურად ითვლება მეტის-მეტად საშიშროდ.

ლონდონი. ბიულეტენი: „შუადღის აქეთ არავითარი ცვლილება არ მომხდარა. წინანდელი ბიულეტენის შემდეგ დედოფალმა იცნო ზოგიერთი წვერი სამეფო სახლობისა. ამ ჯამად დედოფალს სძინავს“.

ლონდონი. როდესაც გერმანიის იმპერატორი შევიდა უავესტროსის ავადმყოფის ოთახში, დედოფალმა იცნო თავისი შვილი-შვილი, მაგრამ იმპერატორმა ცოტა ხანი დაჰყო დედოფალთან, რადგანაც ექიმები ჰშიშობენ, რომ ავადმყოფი არ აღდგებულა. რამდენიმე ხნის შემდეგ, იმპერატორმა ისაღილა უელსის პრინცთან და პრინცესასთან და სამეფო სახლობის სხვა წევრებთან ერთად.

პარიზი. იმპერატორის ბრძანებით, ტელეგრაფების დირექტორი შენი დანიშნა ეპტრობის მინისტრის ამხანაგად.

9 იანვარი

ლონდონი. 9 იანვარს, დედოფალი გარდაიცვალა.

ბაბაბ. კრიუგერი წავიდა დღეს უტრეხტში, სადაც რამდენიმე კვირას დაჰყოფს, კრიუგერი ამ ჯამად კარგად არის.

ყურნალ-გაზეთებიდან

„დეილი ტელეგრაფის“ კორესპონდენტს ამას წინათ სუპარი ჰქონია ბურების წამომადგენელ დოქტორ ლეიდსის და ფიშერთან. კორესპონდენტს უკითხეს, რისთვის ატყუებთ სეკსონს, რის იმედი გაქვთ განაო. ფიშერს უბასუხია: „ამაზე: ინგლისელებს ვერა აქვთ კარგად წარმოდგენილი ნაწილი საქმეთა მდგომარეობა საზოგადო-აფრიკაში. ჩვენი, ბურების, მდგომარეობაა, უთქვამს ფიშერს, — არც ისე უიმედოა და

მთავან ზურუნველ-ჰოფდა თავის სამეფოს, მეორე მხრით ცდილობდა მშვიდობიანობის ზავის შეკვრას და მეგობრობას მეზობელ და შორეულ სახელმწიფოებთან. იმას ესმოდა, რომ ერის ძლიერებას შეადგენდა არა მართა იარაღის მარჯვე ხმარება, არამედ უმთავრესად შინაგანი მატერიალური ძალა, რომელიც გამოიხატებოდა მრეწველობაში, მეურნეობაში და ვაჭრობაში. ამიტომ ის ხმარობდა ყოველს საშუალებას, რომელიც ხელს შეუწყობდა მათ განვითარებას. იწვევდა ევროპიელს მრეწველებს და მფარველობას უწევდა მათ მოქმედებას სპარსეთში, გაჰყავდა არხები და გზები, აშენებდა ხიდებს და ქარავსლებს.

ყველა ამ ღირსებასთან შაჰ-აბაზს ჰქონდა ბევრი ნაკლულები, რომლითაც აიხსნება ბევრი ისეთი მისი საქციელი, რომელნიც ჩრდილს აყენებენ მის პიროვნებას და საზიზღრად ჰხდებიან მას. სპარსეთის ისტორიის, რასაკვირველია, შეუძლიან დაი-

ჩვენ სულაც არ ვგდებთ, როგორ მომავალს ასეთის სასაბოთი შევეუბნეთ. შემდეგ ფიშერს დაუმატებია, რომ სამხრეთ-აფრიკის უმადლესი კომისარი, რომ ძველებური ინგლისელი ჯენტლმენი უთვლიყო — არც იმედი მოუხდებოდათ ინგლისსა და რესპუბლიკებსაო. მიღწერის მოქმედება კი მხოლოდ უმეაფოფილებს სთქვამს და ხალხს ადევნებდა.

კორესპონდენტს უკითხეს შემდეგ, არ გეშინიათ შინაგან ინგლისის ღელა ჯარმა მთლად გაწვევით თქვენი ჯარისა და ერიცაო. ლეიდსს და ფიშერს უბასუხნიათ: „ამაზე: შეიძლება, თუმა ძხელი დასჯერებულა, რომ მთელი ჩვენი ჯარი მთლად დამარცხდეს და ამოწვედეს, მაგრამ ჩვენი ერი კი — არასოდეს! ჩვენი ჯარის კაცები არ დასტოვებენ ბრძოლის ველს, სანამ ისე არ დასწვდებიან, ან ტყვედ არ იქნებიან წაყვანილი. შიმშილის იმით არ გშინიათ, შეჩვეულები არიან; ამას გარდა, ისინი შეგობენ საჭმელსა და სამხედრო მასალას ინგლისელების საწვებობიდან. ბურების სარჯო იმედი სთქმული არ არის. ინგლისის კი უდავოა ხარჯი მისდის და საუკუნოთ ხომ ვერ გააბამს იმას; მოგა დრო რადესაც ინგლისი ვეღარ შესძლებს ვეღარც ფულის და ვეღარც კაცების გაზავს სამხრეთ აფრიკაშია. ფიშერმა ისიც დაუმატა, რომ ინგლისის მთავრობის სისტემა, რომელსაც ხმარობენ აფრიკაში და განაჰში, არ გამოდგება ბურებში, რომელნიც ინგლისიდან არ არიან გამოსული მსგავსად აფრიკაში და, ანუ განადგულებიან.“

დასასრულად, ფიშერს განუცხადებია, რომ თუ ინგლისი დაუდებს ბურებს ისეთ ზავის პირობებს, რომლებიც იმით თავის მოყვარებას არ შეუძლებს, ბურები შერიგდებიან და ინგლისსაც სამხრეთ აფრიკაშიმეტად სასარგებლო მოკავშირეები გაუხდებიან.

„შეგვას უკვირთ, თუ რადასთვის მიჰყავთ ბურებს ტყვეები; როდესაც მაშინვე ანთავისუფლებენ იმათაო. ამ გარემოებას ამხიარდ ჰქსნის ფრანკფურტერ ტაიუნგია-ს კამპტატელი კორესპონდენტი:“

„აფრიკადგნა კრებაზედ ფორესტერში მოვიდა სხვათა შორის რამდენიმე ინგლისელი ჯარის კაცი ერთი და იმავე ზოდესა; ზოგს მდგანს ეცემა მუხდარი, ზოგს უბრადო კერძო ტანისამოსი. მასუღმა ჯარის კაცებმა მასუხად გაიშავეს მარცხენა მკლავები. მკლავებზედ, კანზედ სისხლის ფერი წითელი ასაკით დამა ჰქონდათ დაკრული. დ. ვ. ო. (დევეტს ოფ — დევეტის შემო) ამ დამის სახსენად დამა დაკრულია სთქვეს, რომ დევეტს ტყვედ წაყვანის შემდეგ გამოგვიშვა იმ პირობით, რომ თუ გაუბედო, კიდევ ვებრძოლეთ ბურებს და ტყვედ ჩაუვარდით, მაშინვე თოფით დაგსრულესო. ეს ამბავი გვიჩვენებს, რომ ინგლისელები ტყვედ არ მიჰყავდებიან ტყვედ ბურებს; დამა დაკრულია პირობით ერიდებათ ბურებსა.“

„სამხრეთ აფრიკიდან იქნებიან რომ დევეტი ორანჯეს რესპუბლიკიდან ტრანსვალში გადგვიდა და შეუერთდა ბოტას. მეტის მეტად უკვირს ვეგვას, თუ რა თავისუფლად დაჰყავს დევეტს თავისი ჯარი; ისე გაიფლის ხოლმე

ვიწყოს მისი ნაკლულები და შეუწოდოს მისი საქციელი იმ დიდის სარგებლობისათვის, რომელიც მან მოუტანა სპარსეთს, მაგრამ საქართველოს ისტორია კი ვერ დაივიწყებს მისი პიროვნების ცუდს თვისებებს, რადგან სწორედ ამ ცუდის თვისებებით აიხსნება ის, რაც მან საქართველოს დამართა. ის იყო საქართველოს მტერი და ამიტომ საქართველოში იჩინა თავი მთელმა მისმა ავმა ბუნებამ.

შაჰ-აბაზი იყო ცბიერი, მზაკვარი, ეჭვიანი, შურიანი, ანჩლი და ვერაგი. თავის მიზნის მისაღწევად ის ხშირად მიჰმართებოდა ხოლმე ცბიერებას, თავს აჩვენებდა ყველას ისე, როგორიც სრულებითაც არ იყო და, ბოლოს, როდესაც თავისას მიაღწევდა, მზაკვრულად იცოდა მოქცევა. მას არ შეეძლო გულ-გრილად ეცქირნა სხვის უკეთესობისათვის, თავის თავზე რითიმე უმჯობეს ეცდებოდა უთუოდ დაეღუპა, ვინც უნდა ყოფილიყო იგი. გაბრაზების დროს არ

ინგლისელების ურცხვ რაზმებს შუა, თანაც არც კი ჰქედავს, მაგრამ თუ ერთი გაბედავდა გზა შეუკრას, მაშინვე უბრძოლველად მოსდევდა მარცხებსა.

„ჰეიქრობენ, რომ ბურები ამბავებზედ ცემას კომპრომირებდნენ, რომელიც ზედ ტყვეების სხე ვარჯელ დევს, რათა გზა გაუხსნან ჰოლანდიელ და გერმანიელ ღონიერებს, რომელნიც დედაგზაში მოსვლას იწყებდნენ წასასვლელად.“

„ბურების ბოლხადელ გამარჯვებთა ამას გაამხივეს იმათი მეგობრები ევროპაში; რომ აფრიკაში და გერმანიელი წავიდა დედაგზაში ბურების საშუალებად.“

„ინგლისის ჯარების დამარცხებაში მას აფრიკაში გამოიწვია ი. ლანდანი სელ ასევე განსრულებული მოქმედება ინგლისის ბატონი წინააღმდეგ. საჭარად წარმოთქმულ სიტყვებში ჩართა ბურები ხალხს, ნუ შესვალთ დილის ჯარში და ურჩევნ ჰიროქით შევიდით დანადგარ რაზმში, რომელიც იბრძვის ტყვეებში, რადგანაც ბურები და ჩვენ ერთ ფაში ვიწვით და ორივეს ერთი საგანი გვსო: ორივე დამოუკიდებლობისთვის ვიბრძვი.“

„ირლანდიელ ნაციონალისტებს გარდა, ინგლისის წესებით უმეაფოფილნი არიან აფრიკაში ირლანდიელი ბრეტესტანტებიც, უფსტე ოქში მცხოვრები. ამით უნდათ, რომ მთრობამ გამოიყიდოს მებრტყე ღონიერებისა ვეგვას ფერები. ამ საგანზედ უდაზარავს სტერის ბრეტესტანტთა ფერებების მეთროსი და უთქვამს; რომ ამ საგნის მისწავლა მოქმედებს ის ერთად ირლანდიელ ნაციონალისტთან.“

„რადგანაც ინგლისის ჯარი ძალიან გაუგებურად მდგომარეობაში ჩაყარდა სამხრეთ აფრიკაში, ინგლისის სამხედრო სამინისტრო დამხმარებით აგრძელებს ჯარის კაცებს ინგლისიდან დასაღებებში. მთავრობას უნდა, რომ ჯარის გარდა, რომელიც ესეა სამხრეთ-აფრიკაში იმყოფება და მართა რეინის გზების დაკრულია, შეადგინოს მთელი კონჰუსი ახალი ჯარის რომელიც ახლის ღონითა და ძალით დაიწყო ბრძოლას ბურების წინააღმდეგ.“

„ინგლისის სამხედრო სამინისტრო ბავს 5000 ვოლანტიერს, რომლებსაც ფულის აძლევს, მაგრამ იმ პირობით კი იმყოფებოდნენ, რომ იმით უსათუოდ იმის დასრულდება იმისათვის და თუ არა ერთი წელიწადი მაინც. სამსახურში შემსვლელი ვოლანტიერები რჩებიან ერთი წლით კონტრაქტის დაწესებით რადგანაც იმთ ჰგონიათ, რომ იმით ერთ წელზედ მეტს გასტანს. აქამდე მხოლოდ კაცი ჩაეწერა, სულ ძველი ჯარის-კაცთაგანია.“

„ღონდ რაზმებში სიტყვა წარმოთქვა ვეგვასმეტრში, რომელიც ის აზრი გამოხატავს, რომ ინგლისის ვაჭრები ძლიერ უკან ჩამოხდნენ ევროპის სხვა სახელმწიფოების მოგვრისათვის. ამის აზრის შესახებ „ტაშისა“ ამბობს მართა ვაჭარი არ ჩამოხდა უკან ევროპას, მორჩნენ ჩვენი ზოლიტიკური წრეებიც. ჩამოინგლისის მთელი მთავრობა და მმართველნიც.“

„ამას წინათ ხმა გაჟრდა, ვითომ განაიცილა არავითარი დანდობა, სიბრძნე და შეწყალება. თავის განზრახვის შესასრულებლად არაფერს ჰზოგავდა, ყოველივე შეულობდა მისთვის კარგი იყო და თავისი რის განხორციელებისათვის არ ერიდებოდა მსხვერპლად მოეტანა არამტყუ კერძო პირნი, არამედ მთელი ერიც. ვითომ მართა მორწმუნე და მიუკერძოელი მუსულმანიზმად ცრუ-მორწმუნეობასაც იჩენდა.“

ყველა ეს მისი ნაკლულები იმით გამოიხატებოდა, როდესაც ჩვენ მოხირობთ მის მოქმედებას საქართველოში აქ კი ნებას მივცემთ ჩვენს თავს მოვიხილოთ მხოლოდ რამდენიმე ფაქტი ცხოვრებიდან, რომელთაც გვაუწყებს სპარსეთის ისტორია და რომელიც საკმა ახასიათებენ მის სატანურს ბუნებას.

დ. კარაგაშვილი

(დასასრული იქნება)

ბრძოლა მსურს შეაფასოთ კასიის ინგლის-
და ბურჟუაზიის შუამდგომლობა. ესაა ამ ხმის შესახებ
მთავარი პუნქტი. აქედან გამომდინარე, რომ
მედიკალიზაცია კერძო სექტორში, როგორც
კერძო, ჩემპონატის ეკონომიკა, რომელიც
შეიქმნა ესაა, რომ ინგლისი დაქვემდებარდა
მედიკალიზაციის ქვეშ, ჩვენ არასდროს არ
თანამდებობით, ამასვე ღვაწავენ კი არ
ვინაობა, რადგან მხოლოდ რესპუბლიკის
ქვეშ დამოუკიდებლობას შეუძლიან დაამუშაოს
და მშვიდობიანობა საშინელი-აფრთხილია.
ესტანდარტის ატომიზაცია ბრუნდება, ამ
ამიტომაც მისი კრება ჭიჭიანდის
სრული-აფრთხილი კავშირისა. ამ კრებაზე გა-
წვევით შეადგინა მთელი რაზმი ფაქტ-
ობისა და გაზაფხონ კავის ახალშენში ბუ-
რჟუაზიის საშუალოდ.
ეს „ლაფიანის საგანგებო“ ატომიზაცია კა-
ბიტადან, რომ ღირს მტკიცების ხელმძღვ-
ნობით ამ მოკლე ხანში იქმნება გამართული
და სამხედრო მოქმედება ტრანსპორტის დასა-
რების საზღვრის ახლოს. ეს გადამტარება და-
რება ფაქტობრივად, სადაც მტკიცების მთავარი
ის იქნება.
ეს ინგლისის ჯარის გენერალისთვის ღირს
მტკიცების უნდა, სულ მთლად ახალი წეს-
შემოღობის ინგლისის ჯარისთვის. მაგრამ
ეს ახლებს ძირითად ექსპანდირებას თითონ
მხედრო მინისტრი ბრედრიკი და სამხედრო
მინისტრის უმადესი მხედრები. როგორც
განათხიზნა, სამხედრო სამინისტრო სულაც არა
განათხიზნა „შინადა“ შესრულებს ვერა პრეპ-
ტი ამ სარდალს, რომელსაც ასე ცუდად და-
რება სამხრეთ-აფრიკის რესპუბლიკებში.

ახალი ამბავი

— დღეს მოხდება კრება ტფილისის გუ-
ბერნიის საქალაქო საკრებულოს; ამ
კრებაზე უნდა განიხილონ ქალაქის საბჭოს
დადგენილება შესახებ ქალაქის გაყოფისა
და საარჩევნო ნაწილად.
— მიწად-მოქმედების სამინისტროს განზ-
რუტა აქვს დააჯილდოვოს ის მემამულენი,
რომელნიც სამხედრო წარმოების ორგანი-
ზაციის და ტენიკის გაუმჯობესებენ. უდი-
დესი ჯილდო—3000 მან. და 300 მანე-
რად ღირებული ოქროს მედალი; მეორე
ჯილდო—2000 მან. და 200 მანეთის ოქ-
როს მედალი და მესამე—500 მან. და 100
მანეთიანი მედალი.
— ქალთა სამხედრო ინსტიტუტის ორ-
განიზაცია ეხლა საცხებით გამოაკვეთილია.
ინსტიტუტში მიიღებიან საშუალო განათ-
ლების დიპლომებიანი წლიური სწავლის
დასი—100 მანეთი იქნება. ვინც ამ ინსტი-
ტუტში კურს დაამთავრებს, მიიღებს „ქალ-
გრომის“ სახელწოდებას და ექნება უფ-
ლება ატაროს შესაფერი ნიშანი.
— როგორც უკვე თავის დროზე დაწე-
ნილებით გვქონდა აღნიშნული, შარშან
ხალქალაქის მახრში მოუსაქლობით და-
ბარალდა 45 სოფელი; განსაკუთრებით 24
სოფლის მცხოვრებთა ნათესობა ისე გაა-
ზარა გოტენტოტურმა ბაღლიჯომ, რომ
მალხი თურმე უკიდურეს მდგომარეობაშია.
გრონომ სააკოვის გამოკვლევით, მცხოვ-
რებთ 400 ათას მანეთამდე ზარალი მოუ-
ტრიადა; გამოსაკვებია ახალს მოსვლილ
7,612 სული ადამიანი, რომელთაც დას-
ტრდებათ 176,120 ფუთი პური და სხვ.
თანამად სამხედრო საზოგადოების საზო-
გადო კრების დადგენილებას, ამ დღეებში
სამხედრო საზოგადოების საბჭომ წარუდ-
გინა მოხსენება ტფილისის გუბერნატორის
თანამდებობის აღმასრულებელს, რომელ-
მაც სთხოვს იშუამდგომლოს კავკასიის
თავარ-მართებლის წინაშე იმის შესახებ,
რომ ნება დაერთოს ახალქალაქის მახრში
იქნის ძვრისაგან დაზარალებულ მცხოვრებ-
თა დამხმარებელ ტფილისის უმთავრეს კო-
იტეტს განაგრძოს შემოწირულობათა მი-
ღება იმ თანხის შესადგენად, რომლითაც
შემწეობა უნდა აღმოჩინოს შარშანდელ

მოუსაველობით 17612 დამწველს სულს და
აგრეთვე იშუამდგომლოს სათანადო მთავ-
რობის წინაშე იმის შესახებ, რომ შეუდგ-
ნენ ახალქალაქიდან გუბერამდე განზრ-
ხულ შიხს გზის მუშაობას, ისე რომ
გზის კეთების დროს სამუშაო გაუჩინონ
ახალქალაქის მახრში მოუსაველობით დაზა-
რალბულ ხალხს.
— დღეს, 11 იანვარს, საღამოს 9 საათ-
ზე, ქალაქის გამგეობის სადგომში სხდომა
ექმნება ქალაქის სკოლების გამგე-კომისიის,
რომელიც განიხილავს შემდეგ საქმეებს: 1)
განცხადებას ფილისის სახელოსნო სკოლის
მასწავლებლის მელიქ-ალავერდოვისას, ჯამა-
გირის მომადების შესახებ, 2) წარსულ წელს
ხარჯს გადარჩენილ 861 მანეთის მასწავლე-
ბელ-მოსამსახურეთა შორის განაწილების შე-
სახებ, 3) ქალაქის სახელოსნო სკოლის დი-
რექტორის თანამდებობის აღმასრულებელის
ა. ი. ოპანეხოვის ამ თანამდებობაზედ დამ-
ტკიცების შესახებ, 4) ქალაქის სკოლების
კომისიის წევრთა შორის თვალ-ყურის გლე-
ბის განაწილების შესახებ, 5) განცხადება მამა-
დოვის ქალაქის პირველ-დაწყებით სკოლის
გამგებ. ს. აღნიაშვილისა ფულით შემწეობის
აღმოჩენის შესახებ; 6) მოწერილობას ქა-
ლაქის მოუარების ქალაქის მხიბილოვის
სასწავლებლის გადაკეთების შესახებ და
სხვანი. სულ კომისიის განსახილველად
აქვს 8 საქმე.
— პარასკევს, 12 იანვარს, ქალაქის გამ-
გეობის დარბაზში მოხდება შეერთებული
სხდომა ქალაქის გამგეობისა და საბჭოს სა-
ფინანსო კომისიის წევრებისა ამა 1901 წლის
ქალაქის გასავალ ხარჯთ-აღრიცხვის განხილ-
ვის განსაგრძობად.
— ამიერ-კავკასიის რკინის გზების უფ-
როსმა ბ-მა ვედენევემა დღევანდით მოიწერა,
რომ 1900 წლის უფასო ბილეთებს და მო-
წოდებს შემდეგისათვის ძალა აღარ ექნე-
ბა.
— გაზეთ „კავკაზ“-ში დაბეჭდილია მთა-
ვარმართების მიერ დამტკიცებული წეს-რიგი
ამიერ-კავკასიის საქალბო ინსტიტუტში და
წმინდა ნინოს სასწავლებელში სახელმწიფო
ხარჯზედ მოსწავლეთა ჩარიცხვისა. ბე-
შვების მშობლებმა ან აბეკუნებმა, რომელ-
თაც მსურთ ამ სასწავლებელში მიღებინონ ბე-
შვები სახელმწიფო ხარჯით, თბ-ვნები უნდა
მიართონ მთავარ-მართებლის სახელზედ არა
უგვიანეს 1-ლი მაისისა. თხოვნათან ერთად
უნდა წარადგინონ მეტრიკული მოწმობა,
ყვავილის აკრის მოწმობა, წოდების მოწმო-
ბა, საოჯახო და ნივთიერ მდგომარეობის
შესახებ ცნობები პოლიციიდან და მამის სა-
მსახურის ატესტატი. კანდიდატებად ჩარიც-
ხულ ბეშვების მშობლებმა ყოველ წლობით
მისამდე უნდა წარადგინოს მთავარ მართებ-
ლის კანცელარიაში ცნობები იმის შესახებ,
თუ რა ცვლილება მოხდა მათს საოჯახო და
სამსახურის მდგომარეობაში.
— ამ მოკლე ხანში უნდა აირჩიონ ტფი-
ლისის ქალაქის საკრებულო საზოგადოების
თავმჯდომარე ბ. ყორღანოვის მაგიერ, რო-
მელსაც სამსახურის ვადა გაუვიდა.
— ამ დღეებში სოფ. ზურნაბათში (გან-
ჯის მაზრა) მოკლეს დარაჯი შიხლია.
მკვლელობა შემდეგ გარემოებებში მომხ-
დარა: ციხიბრიდან გამოქცეული ქმები
გვარად აბას-ოღლები მისულან ზურნაბათში
ერთი გლეხისას; გლეხს მაშინვე შეუტყო-
ბინებია ბოქაულისათვის, რომელმაც დაუ-
ყოვნებლივ დარაჯები შემოართკა ხსენე-
ბულ გლეხის სახლს; ასტყდა სროლა ორი-
ვე მხრივ; ცოტა ხნის სროლის შემდეგ
დარაჯები და სოფლელები სახლში შეცვი-
დნენ. ერთი ავაზაკთაგანი იმ წამსვე დანებ-
და პოლიციას, მეორემ კი ბოქაულს თოფი
დაუმიზნა, მაგრამ მამასახლისმა ხელი აუკ-
რა და ტყვია დარაჯ შიხლიას მოხვდა
და იქვე მოკლა. ამის შემდეგ ეს ავაზაკი
შეიპყრეს და ორივე განჯის საპატიმროში
გაგზავნეს.
— გუშინ შესდგა კრება ხმოსან-ტენი-
კოსთა, რომელთაც ამოირჩიეს მცირე კო-

მისია რომის მიერ წარდგენილ ფუნქი-
ლერის პროექტის დაწერილობით განსახილ-
ველად.
— მეოთხელებს ესმოდათ, რომ ამ რამ-
დენიმე ხნის წინად ნათელულისა და მამუ-
კანთ სოფლის მცხოვრებლებმა განცხადება
შეიტანეს ქალაქის გამგეობაში, რომლითაც
თხოვლობდნენ განეთავისუფლებინათ გარ-
დასახლისაგან მათი ის მუშა საქონელი, რე-
მოლითაც ქალაქსა და სოფელს შუა სხვა-და-
სხვა ნაწარმოებს ეზიდებიან. ორშაბათს, 8
იანვარს, ქალაქის საბჭომ განიხილა-რა ამ
საქმის შესახებ ქალაქის გამგეობის დადგენი-
ლება, დაამტკიცა იგი. ამ დადგენილებით,
როგორც უკვე გვქონდა აღნიშნული, უარი
გამოცხადდა მთხოვნელით, მხოლოდ ევა-
ტით მათ წარსული წლის დარჩენილ გარ-
დასახლად.
— ბ-ნ სერობიანცის სახლი, სადაც ქა-
ლაქის სამკურნალო მოთავსებული, ჯერაც
არ არის შეკეთებული. ამიტომ ტფილისის
ქალაქის გამგეობამ მიანდა არქიტექტორს
ახნაზარკს შეადგინოს გეგმა და ხარჯთ-
აღრიცხვა ხსენებულ სახლის გადაკეთებისა-
თვის და შეუთვალა სერობიანცს, რომ თუ
იგი დანიშნულ ვადაზე არ მოახდენს საჭი-
რო შეკეთებას, თვით ქალაქი შეაკეთებს
სახლს და დანახარჯს გამოურიცხავს სახლის
ქირიდან.
— როგორც ჩვენმა მეოთხელებმა იცით,
ქალაქის გამგეობამ მოსთხოვა ლომბარდის გა-
მგეს, რომ მან ყოველ კვირა წარმოუდგინოს
ქალაქის კასაში ხუთას-ხუთასი მანეთი ლომ-
ბარდის 1898—1899 წლის შემოსავლიდან.
ეხლა ლომბარდის გამგე პასუხად იწერება,
რომ ლომბარდის ფინანსიურ მდგომარეობის
გამო გამგეობის მოთხოვნის ასრულება ყოვე-
ლად შეუძლებელია. ლომბარდს ისე ცოტა
თანხა აქვს, რომ 5 მანეთზე მეტს ვერ აძ-
ლევს დამგირავებელს.
— სამშაბათს, 9 იანვარს, ტფილისის სამო-
სამართლო პალატამ განიხილა საქმე ქუთაისის
მაზრას, სოფელ მადგაის მცხოვრების გლე-
ხის სოლომონ გიორგის ძის კაბეშვიძისა, რო-
მელსაც ის ბრალი ედებოდა, რომ მან 1900
წლის 19 მაისს სუმბათაშვილის ქუჩის მოსა-
სვლეში, როდესაც მეეტლე № 197 სკდრეტი-
ნა ტყეშვეი ითვლიდა ფარის სინათლეში ფუ-
ლებს, მიეპარა, გამოსტაცა და გაიტაცა, რომელ-
საც გამოუდგნენ და დაჭირეს. წართქული ფუ-
ლი კაბეშვიძის აღმოჩენდა სულ 2 მ. 50 კ.,
რომელიც ჩუქმის ეკლში უნახეს. ბრადებულ
ფაქტის სსსმართლობა გამოტეხიდა და განუც-
ხადებია, რომ შეგნდა და მასტკიეთო. ფაქტის
სსსმართლობა, განუხილავს რა ეს საქმე, დაშნა-
გვდ უფნია იგი განძრას ფულების წაღვევაში,
რისთვისაც მიუსჯნია ზოგიერთი უფლება უზი-
რატესობათა ჩამორთქვეა და პატარათა გამს-
წარებელ რაზმში 2 წელიწად ნაკვეთი გაგ-
ზავნა. სსსმართლო პალატამ დაამტკიცა ფაქტის
სსსმართლობა განჯენა.

მცირე შენიშვნა.

ჩვენი უიანსკელი რეცენზია ზოგიერ-
თებს არ მოსწონებიათ და ზოგნი კიდევ გაუ-
წიწმებია. ეს გასაკვირველიც არ არის,
რადგან მართლის გაგონებას და გაგებასაც
მომხადება სჭირია. ამიტომ არ გვიწოდდა
ყური გვეთხოვებინა იმ საყვედურისათვის, რო-
მელიც გვესმოდა; მაგრამ რადგან ბეჭდი-
თაც გამოილაშქრეს ჩვენი წინააღმდეგ („ივე-
რია“ № 7), არ შეგვიძლია უპასუხოდ დაე-
ტოვოთ ჩვენი რეცენზიის მიერ გამო-
წვეული მითქმა-მოთქმა. და მერე რას
გვისაყვედურებენ? ჩვენი შენიშვნის აზრი
იყო შემდეგი: თეატრში მოსიარულე სა-
ზოგადოება ვერ მოიტკა სამართლიანად,
როცა ნიჭიერსა და დამსახურებულ არტისტს
ე. მესხს არ მიუტანა მის ბენეფისის დროს;
როგორც ეს ჩვეულებაა, არავითარი საჩუ-
ქარი და ნაკლებ ნიჭიერების და ნაკლებ
დამსახურებულების ბენეფისი კი უსაჩუქ-
როდ არ ჩაივლის. ამ გვარი საყვედური
ორ-თავიანი ჯოხიაო, გვეუბნებიან, რომ-
ლის მოქნევა ისე საზოგადოებისათვის

არ არის საგრძნობელი, როგორც მსახო-
ბათისათვის; ამისთანა საქციელის შედეგად
ლენით ერთი მსახიობი მეორის მიმართ სი-
ძულვილით და შურიის აღიქმავდა — და
სამუდამოდ მტრად გარდაქმნილიყო —
რებით, მართლის გაგონებას და გაგებას მო-
მხადება სჭირია, ამიტომ, შესაძლებე-
ლია, ჩვენს სამართლიან შენიშვნას ის
„საშინელი“ შედეგი მოაყვას, რომელზედაც
გვითითებენ; მაგრამ აქედან ჩვენი ის დას-
კვნა არ გამოგვეყვას, რომ მართალი არ
უნდა ითქვას ჩვენი არტისტების შესახებ;
იქნება ამათ პირ-ფერობა უფრო მოსწონ-
დეთ, მაგრამ ეს „მოწონება“, გამოვტყდ-
ებით, ჩვენი თვის კანონი არ არის.
რაც შეეხება მოკამათების შენიშვნას —
„რათა ჰგონია ბ-ნს რეცენზენტს, რომ სა-
ზოგადოება უმჯველად მისი, რეცენზენტის,
მითითებას უნდა აჰყვას, სწორედ ის მსა-
ხიობი დააჯილდოვოს, რომელიც იმას ეპი-
ტნავება...“ „ეპიტნავება“-ს არც ჰქონია
და არც ექნება ადგილი ჩვენს რეცენზიებ-
ში და ამას ნამდვილ ან განგებ ბრმის
მეტი ყველა დაინახავდა და დაინახავს, რა-
დგან ჩვენ მოკამათებზე კარგად გვესმის
რეცენზენტის მოვალეობა.
რეცენზენტა

დ. ზესტაფონი. ვერ წარმოადგენ მეოთ-
ხელო, თუ რა არის ჩვენი პატარა დაბა. აქ
სულ სხვა ჯურის სახის სტოგრობას. ვაი მას,
ვინც აქაურ ბობალების თავმოყვარობას შე-
ლახავს. ის უსათუოდ ზესტაფონის მიდამოებს
უნდა მოშორდეს. სულ მერე რამ მათ ადო-
ფებთ, აღფრთხილებთ და გახეობით რომ დასწე-
როთ რამე, თქვენს საქმე წასულია... დაუწვე-
ვენ ქაბნას იმ შეჩვენებულ კორესპონდენტს. სან
ერთს ეძებრებან და ხან შეიშვან.

არ ცერთი საქმე ზესტაფონისა, რომელსაც
კი საზოგადო მინიშნელობა აქვს, არ მიდის
სერიანად; ეს ვარაუდება მით ახსენება, რომ,
ჯერ ერთი, ზესტაფონის საზოგადოება სწავლა
განათლებლაზე მწერლად ბრძანდება და, მეორე,
შენ-ჩემიანობით, კერძო, ზიარად ინტერესით
ქდუბავენ საზოგადო და საკეთილდღეო საქმეებს.

ამას წინად ქუთაისის გუბერნატორის მო-
წერილობით დ. ზესტაფონში დეპუტატები უნ-
და ამოერჩიათ ურდობაზე ცოტა რიცხვი
მცხოვრებლებისა გამოცხადდა, შეიქნა სჯაბასი
იმის შესახებ, თუ ვინ უნდა ამოერჩიათ დეპუ-
ტატებად, ბევრი გაიძახდა, ამოერჩიათ ის,
ვინც უწინ იყო ამ თანამდებობაზე, და რადე-
საც იკითხეს, თუ ვინ იყვნენ, აღმოჩნდა, რომ
არ იცოდნენ. მოდით თქვენ და ამისთანებს
უფასავათ საზოგადო საქმეზე და დეპუტატე-
ბის მინიშნელობაზე. მათთვის სულ ერთია, ვინც
უნდა იყოს დეპუტატად.

ზესტაფონში კიდევ ერთხანად „სანიტარება“, რო-
მელიც კრთულად მისდგომან ზესტაფონის ქუ-
ჩების ანაგებას; ჩვენ მოგახსენებთ ზესტაფონის
დორებზე; ზესტაფონში დორები ისე გამრავლე-
ბული არიან, რომ მათი გადამხება ადმინისტრა-
ციამ კიდევ რომ მოინდომოს, ვეღარ მოახერხებს.
ეს ოთხ-ფუნჯი სულელები მიდგომან თავიანთი
დინგით და ღამის არის ზესტაფონის ქუჩები
მთლად გადაბრუნონ, დაის, გაბრუნებულ არს
ამ ჟამად ზესტაფონში დორთა ხრო, და ვხა-
ხათ, ვინ გაიმარჯვებს ბრძოლაში დორები თუ...

დორები თუ ზესტაფონის ქუჩებს მოსვენებას
არ აძლევს და ძა-ს უთხრან, სამაგიეროდ
ჩვენს დროის მოქიფე ღოთი-ფოთი დარდი-
მანდი ძმა-ბატკმა მთლად ზესტაფონის ოვლებ-
კვირა ისე როგორ წავა, რომელამე მოგვარის
დქნის უშუაშადი რომ არ ჩაუმტვრიონ და ან
ქუჩებში სმდის და სხედას ტრიალ-პოზადი
არ მოხდეს. აქამდის ჩვენებური ეჩიანუბისაგან
ვიუფათ ავლებული და ესდა, საუბედურად, ჩვე-
ნი გლეხ-კაცობაც ჩაყრას ამ ფერხულში. ამისთა-
ნა უხომო ღოთობას ხელს უწეოს ზესტაფო-
ნში სამიკიტნობი, რომელთა რიცხვი არის
„ლეკიანა“.

მანუელიძე

სტამბის წიგნების გაშეძენად. ქართ. სძნ — სს. ვახტანგ დიდი ძეგს, № 27.